

Håbo kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

2024-01-09

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

Rapport

Håbo kommun

KPMG AB

2024-01-09

Antal sidor 19

Håbo kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

2024-01-09

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	6
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	6
2.2	Revisionskriterier	6
2.3	Metod	7
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Styrdokument	7
3.2	Formalisering och strukturering av uppsiktsplikten	11
3.3	Nämndernas och bolagets regelefterlevnad och kommunstyrelsens beslut efter given information	13
3.4	Uppsikt över bolagets och nämndernas arbete med intern kontroll	15
3.5	Upplýsningar	17
3.6	Rapporteringen från nämnder, bolag och kommunalförbund till fullmäktige	18
4	Slutsats	19
5	Bilagor	21
5.1	Bilaga 1: Beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige gällande kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna och bolag	21
5.2	Bilaga 2: Uppsikt enligt kommunallagen	26
5.3	Bilaga 3: Organisation	28

1 Sammanfattning

Vi har av Håbo kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023. Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Efter genomförd granskning kan vi sammanfattningsvis konstatera att kommunen har stora utmaningar de närmsta åren vad gäller både verksamhet och en ekonomi i balans. Väsentligt är att kommunstyrelsens ledning, styrning och kontroll är tillfredsställande för att uppfylla kommunfullmäktiges uppsatta mål. En förutsättning för detta är att det finns en ändamålsenlig organisation med tydlig förankring i ansvar och befogenheter samt att alla ledamöter och ersättare är trygga med uppdraget.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen under 2023 tydligare utövat sin ledning, styrning och uppföljning i jämförelse med vid tidigare granskningstillfälle. Förutsättningarna för tjänstemannaledningen att leda verksamheten är bättre med de rekryteringar på ledningsnivå som genomförts samt att viktiga interna processer håller på att säkerställas. Vi ser således att utsikterna inför 2024 är bättre. Vi poängterar dock att det är otillfredsställande att vård- och omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden prognostiserar väsentliga underskott för helåret. Även om utsikterna framåt är mer fördelaktiga, understryker vi att det för granskningsperioden år 2023 finns behov av utveckling på flertalet fronter.

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen endast delvis styr, leder och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund då omfattande utvecklingsarbete är påbörjat men arbete kvarstår.

Vi bedömer att arbete pågår för att formalisera och strukturera uppsiktsplikten, bland annat genom att ett reglemente för uppsiktsplikten är under framtagande. Ytterligare exempel på utvecklingsarbete är förtydligande av uppsiktsplikten i årshjul och kommunstyrelsens verksamhetsplan, genomförande av utbildningssatsningar och workshops för kommunstyrelsens ledamöter, uppdatering av ägardirektiv för Håbohus AB samt förslag till ny rutin för bolagets rapportering till kommunstyrelsen. Vi understryker vikten av att påbörjat arbetet inte avstannar utan att kommunstyrelsen säkerställer kännedom om reglementet för uppsiktsplikten och att arbetet fortsätter med ihållighet.

Kommunstyrelsen har under rapporteringstillfällena, budgetsamråd och i ägardialog på olika sätt tagit del av rapportering från nämnderna, bolaget och kommunalförbundet. Vi har dock inte tagit del av någon information som tyder på att kommunstyrelsen begär in formella upplysningar. Vi ser således positivt på att utbildningssatsningar genomförs på området i syfte att tydliggöra kommunstyrelsens rätt att begära upplysningar.

Vi bedömer att kommunstyrelsen utövat uppsiktsplikt avseende nämndernas arbete med intern kontroll genom att fastställa en internkontrollplan för året 2023.

2024-01-09

Kommunstyrelsen har även genomfört en uppföljning av internkontrollplan för 2022, tagit del av nämndernas utvärderingsrapporter och vidtagit åtgärder i det fall då två nämnder inte upprättade internkontrollplan i tid. Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen utövar uppsikt av bolagets arbete med intern kontroll genom att ta del av rapportering om bolagets upprättade internkontrollplan.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen endast delvis utövar uppsikt över nämnder och bolag i syfte att säkerställa efterlevnad av reglemente och ägardirektiv. Vi bedömer att kommunstyrelsen huvudsakligen tar del av uppföljning rörande nämndernas ekonomi och verksamhet inom ramen för delårs- och helårsrapportering. Därtill sker ekonomiska avstämningar med nämnderna på varje kommunstyrelsesammanträde.

Kommunstyrelsen har utöver att ta del av Håbohus AB:s delårsrapport under året även deltagit vid ägarsamråd. Vi bedömer dock att det finns en risk i att protokoll eller minnesanteckningar inte förs under ägarsamråden med bolaget. Vi understryker att spårbarhet både är viktigt i bemärkelsen att kommunstyrelsen får ta del av information i enlighet med ägardirektiv, och för att vara en attraktiv arbetsgivare som uppvisar goda exempel. Vi ser vidare utvecklingspotential vad gäller metoden för informationsinhämtning. Detta då det inte finns någon rutin som säkerställer att kommunstyrelsens ledamöter tillhandahålls komplett och korrekt informationsunderlag i tid.

Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen fattat beslut efter given information från nämnder genom att uppmana samtliga nämnder att iaktta stor restriktivitet när det gäller inköp av varor och tjänster som inte direkt rör lagstadgade uppdrag inom kommunens verksamheter. Därtill har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder när två nämnder inte följt reglementet för intern kontroll. Vi bedömer däremot att kommunstyrelsen inte fört analys eller vidtagit beslut efter given information från bolag och kommunalförbund i samma utsträckning, vilket vi bedömer är ett utvecklingsområde.

Vi bedömer slutligen att fullmäktige får del av rapportering från nämnderna, bolag och kommunalförbund inom ramen för delårs- och helårsrapportering. Vi ser även att kommunfullmäktige beslutat att uppdra åt samtliga nämnder att upprätta en treårig handlingsplan för ekonomi i balans vilket pekar på att fullmäktige är införstådd i den ekonomiska ställningen.

Utifrån våra bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Utveckla och förstärka kommunstyrelsens formella uppsikt, förslagsvis genom att tillse att uppsiktsärenden är en punkt på dagordningen på kommunstyrelsens möten.
- Säkerställa att reglemente för uppsiktsplikten fastställs och att reglementet tydliggör den röda tråden från mätbara mål från kommunfullmäktige till rapportering till kommunstyrelsen.
- Säkerställa kännedom om reglementet för uppsiktsplikten.
- Arbeta för att öka spårbarheten i de aktiviteter som genomförs, förslagsvis genom att initiera att protokoll förs under ägardialoger med Håbohus AB och räddningstjänsten samt publiceras på kommunens hemsida.

Håbo kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

2024-01-09

- Utveckla efterkommande analys av given rapportering i delårs- och helårsrapportering från Håbohus AB.
- Fortsatt se över ägardirektiv och förslag till ny rutin för uppföljning rörande bolaget.
- I samband med ovan tydliggöra frekvensen för ägardialogerna.
- Säkerställa en tillfredsställande rutin för informationsinhämtning från nämnder, bolag och kommunalförbund till kommunstyrelsens ledamöter.
- Fortsätta utbilda kommunstyrelsens ledamöter i frågor som berör uppsiktsplikten.
- Fortsätta utöva uppsikt för att tillse att handlingsplanerna ger önskad effekt.
- Se över kommunstyrelsens rutin för informationsinhämtning.

2 Bakgrund

Enligt kommunstyrelsens reglemente är styrelsen kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda det arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).

Revisorerna har tidigare i revisionsberättelser för 2021 och 2022 givit kommunstyrelsen en anmärkning gällande brister av efterlevnad av kommunstyrelsens reglemente. Bl.a. brister gällande kommunstyrelsens uppsikt och samordningsansvar.

Revisorerna bedömer att det kan finnas en risk att kommunstyrelsen fortsatt inte efterlever på ett tillfredsställande och ändamålsenligt sätt sin uppsiktsplikt gällande kommunens nämnder, bolag och kommunalförbund.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Hur har uppsiktsplikten formaliserats/strukturerats i kommunen?
- I vilken utsträckning begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna, bolagen och kommunalförbunden och fungerar detta på ett tillfredsställande sätt?
- På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende nämnders och bolagets arbete med intern kontroll?
- På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende efterlevnad av nämnders reglemente och bolagets efterlevnad av ägardirektiv?
- I vilken utsträckning sker rapporteringen från nämnder, bolag och kommunalförbund till fullmäktige?
- Har kommunstyrelsen vidtagit beslut efter given information från bolag och kommunalförbund utifrån sin uppsiktsplikt?

Granskningen avser kommunstyrelsens uppsikt över bolag och kommunalförbund. Vi har inte granskat stiftelser på grund av bristande underlag.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen.

- Kommunstyrelsens reglemente.
- Mål och budget för 2023.
- Övriga aktuella styrdokument som är aktuella i granskningen.

2.3 Metod

Granskningen genomförs genom genomgång av aktuella styrdokument, protokoll mm. samt intervjuer med kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör, ekonomichef, kanslichef och VD för Håbohus AB.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrdokument

3.1.1 Mål och budget

Enligt kommunövergripande budget ¹ presenteras målen för kommunen: att Håbo ska bli en kommun med ekonomi i balans, en attraktiv arbetsgivare, en hållbar kommun och företagsvänlig kommun.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Det åligger styrelsen särskilt att ha hand om den ekonomiska förvaltningen, vilket bland annat innebär att ta ställning till vilka åtgärder som utöver nämndernas åtgärder ska vidtas om resultatutvecklingen avviker från den planerade. Kommunstyrelsen ska även göra nödvändiga framställningar till kommunfullmäktige.

Det är kommunstyrelsen, som genom sin ledande och samordnande roll, har ett övergripande ansvar för att utveckla och förvalta kommunens styrprinciper och modeller samt göra noggranna genomgångar av dotterbolaget Håbohus AB:s resultat och verksamhet i samband med delårs- och helårsbokslut.

I kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan ² bryts kommunfullmäktiges målområden ner till specifika mål och aktiviteter för kommunstyrelsen enligt nedan:

En ekonomi i balans

- Kommunstyrelsens förvaltningar ska ha en ekonomi i balans.

En attraktiv arbetsgivare

- Kommunstyrelsen verksamheter ska vara en arbetsplats där medarbetare är motiverade och känner att arbetet är meningsfullt och utvecklande.
- Kommunstyrelsen verksamheter ska minska andelen sjukfrånvaro till högst 7,0 %.
- Kommunstyrelsen verksamheter ska vara en attraktiv arbetsplats där

¹ Budget 2023, plan 2024-2025, Håbo kommun, beslutad av kommunfullmäktige 2022-12-05.

² Budget och verksamhetsplan 2023, plan 2024-2025, Håbo kommun, kommunstyrelsen.

medarbetare finner en god balans mellan arbetsliv och privatliv.

En hållbar kommun

- Håbo kommun ska vara en energieffektiv kommun med lokaler och verksamheter med behovsbaserad energioptimering som minskar kommunens totala energikonsumtion och miljöpåverkan.
- Kommunstyrelsen ska ha en förmåga att vid kris, allvarliga händelser och höjd beredskap kunna upprätthålla samhällsviktiga funktioner.

En företagervänlig kommun

- Kommunstyrelsen ska vara tillgänglig och serviceinriktad.

3.1.2 Kommunstyrelsens reglemente

Av kommunstyrelsens reglemente³ framgår att kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och samordna planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår bland annat att:

- Leda samordningen av utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrning av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ska även redovisa förslag till målformuleringar som inte ska göras av annan nämnd.
- Övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs samt att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt.
- Se till att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- Utfärda föreskrifter och anvisningar till nämnderna rörande budgetförslag, budgetuppföljning, delårsrapport, årsredovisning inklusive verksamhetsberättelse mm.
- Ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- Tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra liknade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller har intresse, bland annat genom att lämna direktiv till kommunens ombud.
- Löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap 3-5§§ kommunallagen är uppfyllda avseende de aktiebolag som kommunen innehar aktier i.

³ Reglemente för kommunstyrelsen, Håbo kommun, antaget av kommunfullmäktige 2023-06-12.

- Årligen i samband med bokslut i beslut pröva om den verksamhet som bedrivit i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse av enligt 10 kap 2-5§§ i kommunallagen under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet samt har utförts i enlighet med de kommunala befogenheterna. Beslut ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat ska förslag om lämpliga åtgärder lämnas samtidigt till fullmäktige.
- Utifrån kommunens intressen genomföra en aktiv omvärldsbevakning och vid behov föreslå förändringar av, och i, den kommunala organisationen.
- I övrigt följa frågor som rör kommunens utveckling.

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att särskilt:

- närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning.

3.1.3 Reglemente för intern kontroll

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll⁴ ska kommunstyrelsen och övriga nämnder årligen anta en plan för uppföljning av sin interna kontroll. Nämnderna ska i samband med att planen för den interna kontrollen beslutas delge denna till kommunstyrelsen.

Den interna kontrollplanen ska innehålla granskningsområden som valts ut för året med utgångspunkt i riskanalysen. I planeringen ska en avvägning göras mellan den insats en viss kontroll kräver och den förväntade nyttan av kontrollen. Då en god intern kontroll ska genomsyra allt arbete är det viktigt att åstadkomma en sådan blandning av kontroller där både kärnverksamhet och ekonomi/stödverksamhet kontrolleras.

För vart och ett av de områden/processer som ska granskas ska det framgå:

- Den riskbedömning som gjorts
- Vad som ska kontrolleras
- Hur kontrollen går till
- Vem som ansvarar för kontrollen
- När och hur ofta kontrollen ska göras
- Hur kontrollen ska dokumenteras
- Redovisa vilka eventuella åtgärder som behöver göras
 - o Kopplat direkt till risken (beroende på riskens art och allvar)
 - o Kopplat till kontrollen (beroende på om kontrollen påvisat brister)

Enligt reglemente för intern kontroll ska en utvärdering av system och rutin för intern kontroll genomföras årligen.

⁴ Reglemente för intern kontroll, Håbo kommun antaget av kommunfullmäktige 2018-12-10.

3.1.4 Ägardirektiv för Håbohus AB

I ägardirektivet för bolaget framgår bland annat ekonomiska mål, premisser för samordning och dialog, instruktion om hur information till ägaren ska ske, information om ägarsamråd och kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Bland annat framkommer att bolaget ska lämna följande information till ägaren:

- Varje tertial avge ekonomisk rapport inklusive balansräkning. Inlämningstidpunkten ska överensstämja med kommunens tidplan.
- Inge styrelseprotokoll till kommunen, på begäran, inge en ekonomisk helårsplan för de närmaste tre åren.
- Planen ska omfatta resultat- och balansräkning för respektive år med redovisning av minst följande nyckeltal; soliditet, räntetäckningsgrad och direktavkastning. Planen ska även omfatta en övergripande bedömning av bolagets mest väsentliga risker, inklusive ränterisk.
- Översända den information som kommunstyrelsen efterfrågar.

Det återfinns även ett avsnitt rörande kommunstyrelsens uppsiktsplikt över bolagets verksamhet där det står att kommunstyrelsen har rätt att själv eller genom utsedd person när som helst ta del av räkenskaper, övriga handlingar och i övrigt inspektera bolagets verksamhet. Det framgår även att bolaget ska hålla kommunstyrelsen väl informerad och att bolaget efter kommunstyrelsens kallelse ska lämna information och rapportering om händelser och planer i dess verksamhet.

3.1.5 I instruktion till kommundirektören

I instruktion till kommundirektören ⁵ framgår att kommundirektören bland annat:

- Ansvarar för beredningen av alla ärenden till kommunstyrelsen, dess utskott och beredningar. Underlagen till beslut ska vara väl underbyggda, sakliga, objektiva och allsidigt belysta. Kommundirektören bistår på det sättet ordförande i dennes ansvar för att utfärda kallelsen.
- Ansvarar för att politiska beslut verkställs och ska gentemot kommunstyrelsen ta de initiativ och göra de framställningar som behövs för att kommunstyrelsens uppgifter ska kunna fullgöras. Kommundirektören ska i detta hänseende också hålla kommunstyrelsen informerad om verksamheten.
- Har vidare att biträda kommunstyrelsen i den uppsikt över nämndernas verksamhet som beskrivs i kommunallagen.

Vad gäller kommundirektörens relation till bolag framgår att kommundirektören:

- Ansvarar för att samordning sker, dels i kommunens chefsgrupp mellan bolagscheferna och med förvaltningscheferna i kommunkoncernen.

⁵ Instruktion för kommundirektören, Håbo kommun, antaget av kommunstyrelsen 2020-10-19.

- Kommundirektören deltar i dialog vid anställning/avveckling och gällande fortlöpande löneöversyn så att ett helhetsperspektiv för alla chefer kan anläggas oavsett organisatorisk tillhörighet.

3.2 Formalisering och strukturering av uppsiktsplikten

3.2.1 Pågående utvecklingsarbete på övergripande nivå

I KPMG:s tidigare granskning på området konstaterades att Håbo kommun inte uppnått uppsatta mål och att uppsiktsplikten inte i tillräcklig utsträckning formaliserats och strukturerats. Revisorerna i Håbo kommun riktade således i revisionsberättelsen för år 2022 anmärkning mot kommunstyrelsen. Revisorerna bedömde att styrelsens samordningsansvar och uppsikt inte var tillräcklig för att uppnå fullmäktiges verksamhetsmål, uppdrag eller föreskrifter.

Kommunstyrelsen har i ett yttrande lämnat sin bild av situationen (yttrandet kommer vidare hänvisas till löpande i rapporten).⁶ Här beskrivs bland annat att ett intensivt arbete bedrivs för att utveckla gemensamma synsätt, arbetsformer och en tydlig struktur för 2023. Arbetet inriktas på att skapa samsyn kring inriktning, utgångspunkter och målformulering inför kommande budgetperioder, vilket i yttrandet bedöms ha stor potential att göra styrningen mer likvärdig och kvalitetssäkrad över hela kommunen. Vidare beskrivs att flera viktiga processer behöver fortsätta utvecklas och att det krävs ihålliga insatser under lång tid för att uppnå önskade resultat. En löpande återkoppling av status i de olika utvecklingsarbeten exempelvis genom delårsrapporter och verksamhetsberättelse menas bidra till att säkerställa en gynnsam utveckling. Intervjuade understryker likväl faktumet att det kommer ta tid innan effekter av utvecklingsarbetet görs synliga, och att det krävs ihålligt arbete snarare än införande av fler utvecklingsinsatser för att komma till rätta med den problematik som identifierats avseende uppsiktsplikten.

Något som vidare lyfts i intervju är att kommunen anställt flertalet nya tjänstepersoner för att förbättra ledningsorganisationen och förankra tydlig ansvarsfördelning. Inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet har utbildningsinsatser för kommunens chefer genomförts. Därtill beskriver intervjuad att årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete setts över, årlig uppföljning genomförts och rapportering till kommunstyrelsen skett. Gemensamma träffar i ledarforum, förstärkt introduktion och avslutningssamtal är ytterligare ändringar som skett för att möjliggöra mer gemensamma förhållningssätt på ledningsnivå. I intervju understryks vikten av att nu fokusera på att bibehålla dessa tjänstepersoner och verkställa de beslut som redan finns på plats, snarare än att initiera ytterligare större strukturella förändringar inom kommunen.

3.2.2 Förändringar sedan tidigare granskningstillfälle

Utöver övergripande utvecklingsarbete pågår även olika praktiska aktiviteter för att strukturera och formalisera uppsiktsplikten.

⁶ Yttrande 2023-04-04, KS2023/00406.

Enligt intervjuad leds arbetet med uppsiktsplikten, liksom vid tidigare granskningstillfälle, huvudsakligen av kommunstyrelsens reglemente och kommundirektörens instruktion. Intervjuade lyfter dock en önskan om att det ska finnas ett ytterligare dokument som tydligt beskriver den röda tråden i specifikt uppsiktsplikten: från mätbara mål från kommunfullmäktige till slutlig återrapportering utifrån en kommungemensam mall. I syfte att åtgärda detta är ett reglemente för uppsiktsplikten i färd att tas fram. Nedan upprädas information rörande detta reglemente samt ytterligare pågående arbeten som beskrivits i intervjuer för att formalisera och strukturera uppsiktsplikten.

- Utarbetande av reglemente för uppsiktsplikten.

Arbetet att komma till rätta med den röda tråden i uppsiktsplikten har påbörjats genom att förvaltningen arbetar fram ett reglemente för uppsiktsplikten. Syftet med reglementet är att tydliggöra ansvar och roller och understryka vikten av kommunstyrelsens roll i ledning, styrning, samordning och i uppsiktsplikten. Dokumentet planeras enligt intervjuad färdigställas under februari månad 2024.

- Framtagande av handlingsplaner.

Kommunstyrelsen beslutade i november 2022 i anslutning till den ekonomiska uppföljningen att uppdra åt nämnderna att ta fram handlingsplaner för ekonomi i balans. I juni beslutade kommunstyrelsen att begära in en redovisning av åtgärder för en ekonomi i balans från nämnderna. Vid delårsrapport i mars föreslog kommunstyrelsen att kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att vidta åtgärder för att hålla driftbudgetramen och att rapportering ska ske i delårsrapport per augusti 2023. I delårsrapporten per augusti 2023 föreslog kommunstyrelsen fullmäktige att kräva in treåriga planer för budget i balans för nämnderna att redovisa i budget och verksamhetsberättelse samt för muntlig redovisning för kommunstyrelsen. Även vid delårsrapport per mars 2022 begärdes rapportering av ekonomiska insatser in enligt skriftlig uppgift från förvaltningen inom ramen för granskningen.

- Utveckling av årshjul.

Det finns ett pågående arbete att etablera ett nytt årshjul som är tänkt att tydliggöra formerna för uppföljning och uppsiktsplikten. Årshjulet ska täcka såväl nämnder som bolag och kommunalförbund. Vid tillfället för granskningen finns detta årshjul inte dokumenterat, utan är enligt intervjuade ett arbetssätt.

- Nytt utbildningsmaterial, utbildningar och workshop.

Nytt utbildningsmaterial för förtroendevalda i kommunstyrelsen och nämnderna tas fram inför varje ny mandatperiod inom vilken uppsiktsplikten tydliggörs och understryks. Utöver detta har även workshops genomförts för förtroendevalda inom kommunstyrelsen. Dessa har enligt intervjuade fokuserat på faktumet att varje ledamot inom kommunstyrelsen, såväl ordinarie som ersättare, har en viktig roll i uppsiktsplikten. Det beskrivs även att ett utbildningsmoment handlar om rätten att begära in upplysningar och yttranden. Även intern kontroll står i fokus under dessa utbildningstillfällen.

- Verksamhetsplan för kommunstyrelsen.

Enligt intervju har det tidigare inte funnits någon verksamhetsplan för kommunstyrelsen, men detta har nu upprättats. Verksamhetsplanen har enligt intervjuad arbetats fram av tjänstepersonsorganisationen i samråd med kommunstyrelsen och den innehåller aktiviteter och indikatorer bland annat kopplat till uppsiktsplikten. KPMG har tagit del av verksamhetsplanen och konstaterar att denna gör gällande att kommunstyrelsen ska ha löpande uppsiktsplikt över nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund.

- Uppdatering av ägardirektiv för Håbohus AB och förslag till ny rutin för rapportering.

Ägardirektivet för bolaget beskrivs av intervjuade som delvis otydligt varför uppsikten över bolaget historiskt inte varit tillräcklig. Till följd av detta har bolagsstyrelsen tagit fram ett förslag till ny rutin som innebär att bolaget en gång per år ska presentera en rapport för kommunstyrelsen innehållande uppföljning av ägardirektivet. Rapporten är tänkt att presentera uppföljning av hur bolaget arbetet i förhållande till samtliga punkter i ägardirektivet. I samband med detta beskrivs även att förslaget innehåller förtydligande av formerna och frekvensen för ägardialoger utöver detta enskilda rapporteringstillfälle. Det understryks dock att ett lyckat arbete utifrån rutinen förutsätter att ägardirektivet tydliggörs. Intervjuad bekräftar att arbete pågår för att se över och förtydliga ägardirektivet, och att uppdaterat ägardirektiv planeras fastställas under år 2024. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av både förslaget till den nya rutinen och utkast avseende reviderat ägardirektiv.

3.2.3 Bedömning – formalisering av uppsiktsplikten

Vi bedömer att utvecklingsarbete pågår på flertalet fronter för att formalisera och strukturera uppsiktsplikten i kommunen, bland annat genom framtagande av ett reglemente för uppsiktsplikten. Exempel på ytterligare utvecklingsarbete är förtydligande av uppsiktsplikten i årshjul och kommunstyrelsens verksamhetsplan, genomförande av utbildningssatsningar och workshops för kommunstyrelsens ledamöter, uppdatering av ägardirektiv för Håbohus AB samt förslag till ny rutin för åiterrapportering till kommunstyrelsen. Vi understryker dock vikten av att arbetet inte avstannar utan att kommunstyrelsen säkerställer kännedom om reglementet för uppsiktsplikten och att arbetet framåt fortsätter med ihållighet.

3.3 Nämndernas och bolagets regelefterlevnad och kommunstyrelsens beslut efter given information

3.3.1 Nämndernas efterlevnad av nämndreglemente

Intervjuade beskriver att uppsikten avseende efterlevnad av nämndernas reglemente främst sker genom uppföljning av verksamhet och ekonomi och vidtagna åtgärder vid behov. Kommunstyrelsen tar huvudsakligen del av rapportering från nämndernas verksamhet inom ramen för delårs- och helårsuppföljning. Därtill sker numera uppföljning av nämndernas ekonomiska ställning på varje kommunstyrelsenssammanträde.

Kommunstyrelsen har vidare beslutat att begära in handlingsplaner från nämnderna där de ska redovisa hur de ska komma till rätta med budgetunderskott och uppnå en budget i balans. Intervjuade lägger stor vikt vid detta som ett exempel på hur kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt arbetar för att säkerställa nämndernas regelefterlevnad. Kommunstyrelsen har vidare tagit del av återrapportering och beslutat att godkänna redovisningen av nämndernas handlingsplaner.

Kommunstyrelsen har även fattat beslut till följd av att internkontrollreglementet inte följts, vilket beskrivs vidare i avsnitt 3.4.1. Därtill har kommunstyrelsen gett kommunledningsförvaltningen i uppdrag att begära in rapportering om nämndernas uppföljning av den verksamhet som inom nämndernas område utförs av privata utförare. Ytterligare exempel är att kommunstyrelsen uppmanat samtliga nämnder att iaktta stor restriktivitet när det gäller inköp av varor och tjänster som inte är lagstadgade.

I kommunstyrelsens yttrande kommenteras behovet av att etablera en bättre regelefterlevnad inom flera områden med bäring på ekonomin. Här framgår att utbildningar på området planeras genomföras för att öka medvetenheten om vikten av att göra inköp på ingångna avtal. I intervju bekräftas att dessa utbildningstillfällen med tillhörande workshops genomförts.

3.3.2 Bolagets efterlevnad av ägardirektiv

Kommunstyrelsen tar del av information om Håbohus AB i delårs- och helårsredovisning. Intervjuade bekräftar vidare att ägarsamråd skett under 2023 där kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör, VD och ordförande för bolaget deltagit. Under ägarsamråden diskuteras ägardirektivet och den verksamhet som bedrivs i bolaget i förhållande till detta. Dialogen och kommunikationen parterna emellan beskrivs som välfungerande. Det förs dock inga protokoll eller minnesanteckningar under ägardialogerna. Intervjuade understryker att kommunen generellt behöver arbeta med att få tydligare spårbarhet i vad som görs, inte minst för att visa upp goda exempel utåt och verka för en attraktiv arbetsplats.

Något som vidare uppkommit i intervju är att ägardirektivets utpekade former för uppsikt inte anses tillräckligt tydliga. Till följd av detta har bolagsstyrelsen nu arbetat fram det förslag för ny rutin för uppföljning och rapportering till kommunstyrelsen som beskrivits i avsnitt 3.2.2. Intervjuad beskriver även att översyn av ägardirektivet pågår.

Ett ytterligare utvecklingsområde som identifieras är analys efter mottagen information rörande Håbohus AB. Kommunstyrelsen tar del av årsredovisning från bolaget samt information under ägarsamråden, men det finns enligt intervjuade ingen tydlig analys eller uppföljning av vad som uppkommit i redovisningen.

3.3.3 Kommunstyrelsens informationshämtning från nämnder, bolag och kommunalförbund

Granskningen visar att kommunstyrelsen inte har någon specifik informationsinhämtningsrutin utan att handlingar erhålls kommunstyrelsens ledamöter först efter att nämnderna, bolaget eller kommunalförbundet skickat in handlingar till

kansliet.

Efter att kansliet mottagit skrivelser skickas dessa ut till kommunstyrelsens ledamöter genom ett digitalt system som kommunen använder för att distribuera handlingar. Det finns ingen rutin för att säkerställa att korrekta och kompletta underlag tillhandahålls kommunstyrelsens ledamöter i tid.

3.3.4 **Bedömning – nämndernas och bolagets regelefterlevnad och kommunstyrelsens beslut efter given information**

Vi bedömer att kommunstyrelsen endast delvis utövar uppsikt över nämnder och bolag i syfte att säkerställa efterlevnad av reglemente och ägardirektiv. Vi bedömer att kommunstyrelsen huvudsakligen tar del av uppföljning rörande nämndernas ekonomi och verksamhet inom ramen för delårs- och helårsrapportering. Därtill sker ekonomiska avstämningar med nämnderna på varje kommunstyrelsesammanträde.

Kommunstyrelsen har utöver att ta del av Håbohus AB:s delårsrapport under året även deltagit vid ägarsamråd. Vi bedömer dock att det finns en risk i att protokoll eller minnesanteckningar inte förs under ägarsamråden med bolaget. Vi understryker att det både är viktigt i bemärkelsen att kommunstyrelsen får ta del av information i enlighet med ägardirektiv, och för att vara en attraktiv arbetsgivare som uppvisar goda exempel.

Vi ser vidare utvecklingspotential vad gäller kommunstyrelsens informationshämtningsmetod. Detta då det inte finns någon rutin som säkerställer att kommunstyrelsens ledamöter tillhandahålls komplett och korrekt informationsunderlag i tid.

Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen fattat beslut efter given information från nämnder genom att uppmana samtliga nämnder att iaktta stor restriktivitet när det gäller inköp av varor och tjänster som inte direkt rör lagstadgade uppdrag inom kommunens verksamheter. Därtill har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder när två nämnder inte följt reglementet för intern kontroll. Vi bedömer däremot att kommunstyrelsen inte vidtagit beslut efter given information från bolag och kommunalförbund i samma utsträckning, vilket vi bedömer är ett utvecklingsområde.

3.4 **Uppsikt över bolagets och nämndernas arbete med intern kontroll**

I kommunstyrelsens yttrande beskrivs att arbetet att utvärdera systematiken för intern kontroll är ett sätt för kommunstyrelsen att i enlighet med uppsiktsplikten säkerställa att den interna kontrollen sker i linje med beslutade riktlinjer. Vi har tagit del av utvärderingen.⁷ Utvärderingen innehåller bland annat:

- sammanfattning av väsentliga erfarenheter,
- genomgång av lag och lokala riktlinjer,
- organisation och funktionalitet vad gäller intern kontroll inom kommunstyrelsen, nämnder och Håbohus AB,

⁷ Utvärdering av system och rutin för intern kontroll 2022, kommunstyrelsen, Håbo kommun, 2023-04-26.

- förtroendevaldas delaktighet,
- kommunstyrelsens resultat av intern kontroll 2022 innehållande process, risk, kontroll och bedömning för respektive nämnd,
- systematiskt kvalitetsarbete, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet kopplat till respektive nämnd,
- utveckling och förvalt på förbättringar av system och rutin för intern kontroll inom respektive nämnd.

Kopplat till nämndernas arbete med intern kontroll på övergripande nivå framgår att samtliga förvaltningar har en samordnare för hela eller delar av den interna kontrollen. Kontroller utförs ibland av samordnare och ibland av verksamheterna själva. Den samlade bilden av organisationen för intern kontroll i nämnderna är att det finns behov av utveckling gällande implementeringsarbete av ledningsstrukturer, samordning samt personbundenhet. En utmaning för nämnderna som utpekas är att säkerställa att verksamheter inkluderas både vid framtagande av internkontrollplan samt det uppföljande analysarbetet. Något positivt som framhävs är att medvetenheten kring internkontrollens funktion har ökat, och att ett utvecklingsarbete pågår i kommunstyrelse och nämnder.

Vad gäller Håbohus AB presenteras en kort redovisning över hur bolaget arbetar med intern kontroll. Till skillnad från avsnittet avseende nämnderna framgår ingen analys av hur väl arbetet med intern kontroll fungerar i bolaget.

3.4.1 Nämnderna

Enligt kommunfullmäktiges interna kontrollreglemente ska kommunstyrelsen årligen fastställa en internkontrollplan för sin egen verksamhet. Kommunstyrelsen har i enlighet med reglementet beslutat om en internkontrollplan för 2023. Kommunstyrelsen har även godkänt uppföljning av internkontrollplan för 2022. Enligt internkontrollreglementet ska vidare utvärdering av system och rutin för internkontroll genomföras årligen. Kommunstyrelsen har tagit del av nämndernas utvärderingsrapporter avseende intern kontroll och upprättat en delårsrapport där internkontroll inkluderas. I delårsrapporten ges rekommendationer angående intern kontroll till barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Vidare anges att lönenämndens och valnämndens interna kontrollplaner är under utveckling. Mer ingående beskrivs i intervju att barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden inte upprättat internkontrollplan i tid, varför detta följts upp i kommunstyrelsen och åtgärdats.

Revisionen genomförde en tidigare granskning av efterlevnaden av det interna kontrollreglementet 2020. Den sammanfattade bedömningen var att internkontrollarbetet brast i ändamålsenlighet och systematik. Kommunstyrelsen och dess förvaltning rekommenderades utveckla samordningen av arbetet i kommunen liksom stödet till nämnderna och förvaltningarna. Intervjuade beskriver i linje med detta att det historiskt varit en utmaning att inkludera kommunstyrelsens ledamöter och få dessa delaktiga i internkontrollprocessen. För att åtgärda detta förklaras att ledningsgruppen tagit fram utbildningar och workshops för förtroendevalda som numera genomförs.

3.4.2 Bolaget

Håbohus AB upprättar och antar varje år en egen internkontrollplan som rapporteras till bolagsstyrelsen enligt intervjuad samt skriftlig uppgift från förvaltningen inom ramen för granskningen. Som ett led i uppsiktsplikten begär kommunstyrelsen in detta underlag enligt skriftlig uppgift från kommunledningskontoret. Kommunstyrelsen tar dock inget eget beslut om att fastställda bolagets internkontrollplan.

3.4.3 Bedömning – uppsikt över nämndernas och bolagets arbete med intern kontroll

Vi bedömer att kommunstyrelsen utövat uppsiktsplikt avseende nämndernas arbete med intern kontroll genom att fastställa en internkontrollplan för året 2023. Kommunstyrelsen har även genomfört en uppföljning av internkontrollplan för 2022, tagit del av nämndernas utvärderingsrapporter och vidtagit åtgärder i det fall då två nämnder inte upprättade internkontrollplan i tid. Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen utövar uppsiktsplikt avseende bolagets arbete med intern kontroll genom att ta del av rapportering om bolagets upprättade internkontrollplan.

3.5 Upplysningar

Enligt skriftlig uppgift inom ramen för granskningen framgår att kommunstyrelsen inte har någon rutin för att begära in formella upplysningar, och att det inte förs någon statistik över när och hur ofta upplysningar begärs in från nämnder, bolag och kommunalförbund. I stället har förfrågan om informationstillfällen skett sporadiskt i takt med att behovet uppkommit, och det kan enligt intervjuad röra sig om både på förhand planerade och händelsestyrda rapporteringstillfällen. Rätten att begära in upplysningar har dock inkluderats som informationsmoment i den utbildningssatsning som riktats till förtroendevalda, vilket beskrivits i avsnitt 3.3.2. Detta i syfte att rikta större fokus mot upplysningar som ett redskap i uppsiktsplikten och öka kommunstyrelsens ledamöters vetskap om detta. Nedan beskrivs exempel på tillfällen då kommunstyrelsen utöver delårs- och helårsrapportering tar del av information från nämnderna, bolaget och kommunalförbundet.

3.5.1 Nämnder

En stor skillnad sedan tidigare granskningstillfälle är att kommunstyrelsen numera tar del av ekonomisk rapportering från nämnderna på varje kommunstyrelsesammanträde. Intervjuade understryker att detta varit ett viktigt led i att förbättra uppsiktsplikten. Därtill medverkar nämnderna under "budgetdagen" under vilken kommunledningen inhämtar nödvändig information inför budgetarbetet och diskuterar verksamheternas förutsättningar att bedriva verksamhet inom den tilldelade budgetramen. Under budgetdagen deltog kommunstyrelsens ledamöter, nämndernas presidium, kommunfullmäktiges presidium, nämndernas arbetsutskott, gruppledare, kommunledningsgrupp och ekonomer. Även Håbohus AB och räddningstjänstens chef och ordförande deltog. Vi har tagit del av dagordningen för budgetdagen och konstaterar att det fanns avsatt tid för att avhandla bolaget respektive räddningstjänsten.

3.5.2 Bolag och kommunalförbund

Intervjuade bekräftar att ägardialoger med Håbohus AB respektive räddningstjänsten genomförts där kommundirektör och kommunstyrelsens ordförande deltar. Under ägarsamråden förs enligt intervjuade inga protokoll. Däremot finns dokumentation från samrådsmöte med räddningstjänsten inför budgetarbete 2024.

Intervjuad utpekar ägarsamråden som ett utvecklingsområde, och menar att dessa behöver struktureras upp bättre, att det ska finnas med spårbarhet i vad som genomförs samt att roller och ansvar behöver förtydligas. Vidare beskrivs att det inte heller finns något utarbetat dokumenterat årshjul eller förd statistik som beskriver med vilken frekvens ägarmötena sker med räddningstjänsten och bolaget. Frekvensen för uppsikt över räddningstjänsten ska dock enligt intervjuad förtydligas i det reglemente för uppsiktsplikten som är i färd att arbetas fram. I det förslag som bolagets ägarstyrelse är i färd att ta fram (se avsnitt 3.3.2) planeras detta ytterligare förtydligas.

3.5.3 Bedömning – upplysningar

Vi bedömer att det finns utrymme för utveckling i fråga om hur kommunstyrelsen tar del av upplysningar från nämnder, bolag och kommunalförbund. Kommunstyrelsen har under rapporteringstillfällena, budgetsamråd och i ägardialog på olika sätt tagit del av rapportering från nämnderna, bolaget och kommunalförbundet. Vi har dock inte tagit del av någon information som tyder på att kommunstyrelsen begär in formella upplysningar. Vi ser dock positivt på att utbildningssatsningar genomförs på området i syfte att tydliggöra kommunstyrelsens rät att begära upplysningar.

3.6 Rapporteringen från nämnder, bolag och kommunalförbund till fullmäktige

Enligt reglemente för kommunstyrelsen ska kommunstyrelsen se till att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

Genom protokollgranskning från kommunfullmäktiges sammanträden kan vi konstatera att kommunfullmäktige i huvudsak tar del av rapportering från nämnder, bolag och kommunalförbund inom ramen för delårs- och helårsrapport. I delårsrapport⁸ finns separata avsnitt för samtliga nämnder, bolaget och kommunalförbundet där händelsen av väsentlig betydelse presenteras. Delårsrapporten innehåller även information om verksamheternas måluppfyllelse och ekonomiska ställning.⁹

Det faktum att fullmäktige fattat beslut om att uppdraga åt samtliga nämnder att upprätta en treårig handlingsplan för ekonomi i balans vilket pekar på att de är införstådda i den ekonomiska ställningen.

⁸ Delårsrapport augusti 2023, Håbo kommun.

⁹ Kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, 2023-06-12 §105.

3.6.1 Bedömning – rapportering till kommunfullmäktige

Vi bedömer att fullmäktige tar del av rapportering från nämnderna, bolag och kommunalförbund inom ramen för delårs- och helårsrapportering. Vi ser även att kommunfullmäktige beslutat att uppdra åt samtliga nämnder att upprätta en treårig handlingsplan för ekonomi i balans vilket pekar på att fullmäktige är införstådd i den ekonomiska ställningen.

4 Slutsats

Vi har av Håbo kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen endast delvis styr, leder och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund då utvecklingsarbete är påbörjat men omfattande arbete kvarstår.

Utifrån våra bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Utveckla och förstärka kommunstyrelsens formella uppsikt, förslagsvis genom att tillse att uppsiktsärenden är en punkt på dagordningen på kommunstyrelsens möten.
- Säkerställa att reglemente för uppsiktsplikten fastställs och att reglementet tydliggör den röda tråden från mätbara mål från kommunfullmäktige till rapportering till kommunstyrelsen.
- Säkerställa kännedom om reglementet för uppsiktsplikten.
- Arbeta för att öka spårbarheten i de aktiviteter som genomförs, förslagsvis genom att initiera att protokoll förs under ägardialoger med Håbohus och räddningstjänsten samt publiceras på kommunens hemsida.
- Utveckla efterkommande analys av given rapportering i delårs- och helårsrapportering från Håbohus AB.
- Fortsatt se över ägardirektiv och förslag till ny rutin för uppföljning rörande bolaget.
- I samband med ovan tydliggöra frekvensen för ägardialogerna.
- Säkerställa en tillfredsställande rutin för informationsinhämtning från nämnder, bolag och kommunalförbund till kommunstyrelsens ledamöter.
- Fortsätta utbilda kommunstyrelsens ledamöter i frågor som berör uppsiktsplikten.
- Fortsätta utöva uppsikt för att tillse att handlingsplanerna ger önskad effekt.
- Se över kommunstyrelsens rutin för informationsinhämtning.

Håbo kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

2024-01-09

KPMG AB

Datum som ovan

Isabel Vingren

Kommunal verksamhetsrevisor

Micaela Hedin

Certifierad kommunal yrkesrevisor och kundansvarig.

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen

5 Bilagor

5.1 Bilaga 1: Beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige gällande kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna och bolag

Nedan redovisas exempel på behandlade ärenden under 2023 i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som rör kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna och bolag:

Tabell. Tabell över utdrag från kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll från 2023.

Sammanträde/protokoll	Ärende
Kommunstyrelsens sammanträden 2022-11-28	§323 Kommunstyrelsen beslutar att nämnderna ska inkomma med en handlingsplan, redovisa handlingsplanen och dess effekt till kommunstyrelsen.
Kommunstyrelsens sammanträde 2023-02-08	§ 39 Uppföljning och insyn av privata utförare – uppföljning av nämndernas programarbete. Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att från nämnderna begära in en rapportering om nämndernas uppföljning av den verksamhet som inom nämndens område utförs av privata utförare.
Kommunstyrelsens sammanträde 2023-02-27	§ 57 Kommunstyrelsen beslutade att anta internkontrollplan för 2023 i enlighet med förvaltningens förslag.
Kommunstyrelsens sammanträde 2023-03-15	§ 73 Kommunstyrelsen godkände verksamhetsberättelse för 2022 för kommunstyrelsens verksamhet.

	<p>Kommunstyrelsen godkände uppföljning av internkontrollplan för år 2022.</p> <p>§ 74</p> <p>Kommunstyrelsen tog del av ekonomisk återrapportering.</p>
<p>Kommunstyrelsens sammanträde 2023-04-12</p>	<p>§ 117</p> <p>Redovisning av protokoll till kommunstyrelsens sammanträde.</p> <p>Kommunstyrelsen noterade följande redovisade protokoll:</p> <ul style="list-style-type: none">- Beslut SN 2023-02-28 § 25 Kvalitetsberättelse 2022.- Protokollsutdrag VON 2023-03-08 § 13 Kvalitetsberättelse 2022.- Protokoll Ungdomsrådet 2023-01-31. <p>§119</p> <p>Kommunstyrelsen överlämnar Håbo kommuns årsredovisning för 2022 till kommunfullmäktige.</p>
<p>Kommunfullmäktiges sammanträde 2023-05-02</p>	<p>§68</p> <p>Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen från kommunstyrelsen.</p>
<p>Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2023-05-31.</p>	<p>Delårsuppföljning mars 2023 och nämndernas delårsuppföljningar inklusive beslut.</p> <p>§134</p> <p>Håbo kommun och Benders Fastighets AB har tecknat ett genomförandeavtal för Logistik Bålsta kv 4 – detaljplan för Kvarter 4 Logistik Bålsta. I</p>

	<p>genomförandeavtalet har parterna bland annat avtalat om byggnadsskyldighet och vite. Bolaget har meddelat att de har svårt att hinna inom tidsfristen.</p> <p>§142</p> <p>Kommunfullmäktige godkänner Håbohus AB:s framställan att inleda dialog med Svenska kyrkan avseende eventuellt förvärv, enligt diskussioner på Håbohus styrelsemöte 2023-05-03 av fastigheten Bålsta 1:24 med adress Plommonvägen 2.</p> <p>§146</p> <p>Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna rapporten Delårsuppföljning mars 2023.</p> <p>Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra till berörda nämnder att vidta åtgärder för att hålla driftbudgetramen och att rapportering ska ske i delårsrapport augusti 2023.</p> <p>§154</p> <p>Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna rapporten Delårsuppföljning mars 2022.</p> <p>Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra till berörda nämnder att vidta åtgärder för att hålla driftbudgetramen och att rapportering ska ske i delårsrapport augusti.</p>
--	---

	<p>§157</p> <p>Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till förvaltningen att genomföra det i utvärderingen föreslagna punkter för att utveckla system och rutin för internkontroll.</p> <p>Kommunstyrelsen fastställer utvärdering av system och rutin för internkontroll 2022.</p> <p>Kommunstyrelsen uppmanar barn – och utbildningsnämnden att snarast se till att genomföra internkontroll enligt genomförd risk – och sårbarhetsanalys och internkontrollplan.</p> <p>Kommunstyrelsen uppmanar kultur – och fritidsnämnden att följa den process och metod som anvisas i reglementet för internkontroll vid genomförande av kontrollerna.</p> <p>Kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden ska återkoppla hur instanserna kring interkontrollen har avlöpt under hösten till kommunstyrelsen under hösten 2023.</p>
<p>Kommunfullmäktiges sammanträde 2023-06-12</p>	<p>§105</p> <p>Kommunfullmäktige godkänner för Håbo kommuns del, årsredovisning 2022 för Räddningstjänsten Enköping-Håbo.</p>
<p>Kommunstyrelsens sammanträde 2023-06-15</p>	<p>§ 183</p> <p>inspel infrastruktur genomförandeplan 2024-2030.</p> <p>Kommunstyrelsen avger yttrande i rubricerat ärende enligt bilaga Håbos inspel objekt för genomförande 2024-2030, dokumentnummer 118187.</p>

	<p>§187</p> <p>Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunledningsförvaltningens handlingsplan.</p> <p>Kommunstyrelsen beslutar att godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens handlingsplan och uppmanar till fortsatt arbete för en budget i balans.</p> <p>Kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av nämndernas handlingsplaner.</p> <p>Kommunstyrelsen uppdrar till nämnderna att redovisa åtgärder för en budget i balans i enlighet med handlingsplan vid kommunstyrelsens sammanträde den 24 oktober 2023.</p> <p>§194</p> <p>Inriktningsramar budget 2024, plan 2025-2026. Inriktningsramarna för nämnderna samt de ekonomiska förutsättningarna för kommunen finns beskrivna i dokumentet "Inriktningsramar budget 2024, plan 2025-2026".</p>
Kommunstyrelsens sammanträde 2023-09-13	<p>§218</p> <p>Kommunstyrelsen noterar information från kommunstyrelsens ordförande angående bland annat invigning av Håbohus nya bostadsområde.</p> <p>§231</p> <p>Kommunstyrelsens förslag till beslut 1. Kommunfullmäktige antar taxor och avgifter för kultur- och fritidsnämnden att gälla från och med 2024-06-01. 2. Kommunfullmäktige upphäver taxor och avgifter för kultur- och fritidsnämnden</p>

	<p>beslutade 2023-06-12 § 107 från och med 2024-06-01.</p> <p>§ 237</p> <p>Kommunstyrelsen godkänner information från ekonomiavdelningen om ekonomirapport maj 2023.</p>
Kommunstyrelsens sammanträde 2023-09-22	<p>§271</p> <p>Kommunstyrelsen inför anställningsstopp för tillsvidare- och visstidsanställda i Håbo kommun från 2023-10-01. Undantag ska göras för tjänster som är avgörande för att kommunen ska klara av lagstadgade uppdrag alternativt som är nödvändiga för organisationens utveckling. Beslutet gäller tillsvidare.</p> <p>Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att iaktta stor restriktivitet när det gäller inköp av varor och tjänster som inte direkt rör lagstadgade uppdrag inom kommunens verksamheter.</p>
Kommunstyrelsens sammanträde 2023-10-24	<p>§294</p> <p>Kommunstyrelsen rekommenderar vård- och omsorgsnämnden att uppdatera nämndens dokumenthanteringsplan.</p>
Kommunfullmäktiges sammanträde 2023-11-30	<p>§184</p> <p>Kommunfullmäktige godkänner delårsrapport augusti 2023.</p>

5.2 Bilaga 2: Uppsikt enligt kommunallagen

Kommunstyrelsens särskilda ansvar regleras i kommunallagen 6 kap. Uppsiktsplikten berörs huvudsakligen i 1 §. Styrelsen har också ansvaret för att bereda ärenden till fullmäktige, ha hand om den ekonomiska förvaltningen samt verkställa fullmäktiges beslut. Dessa delar är dock reglerade på andra ställen i kommunallagen.

1 § Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Håbo kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

2024-01-09

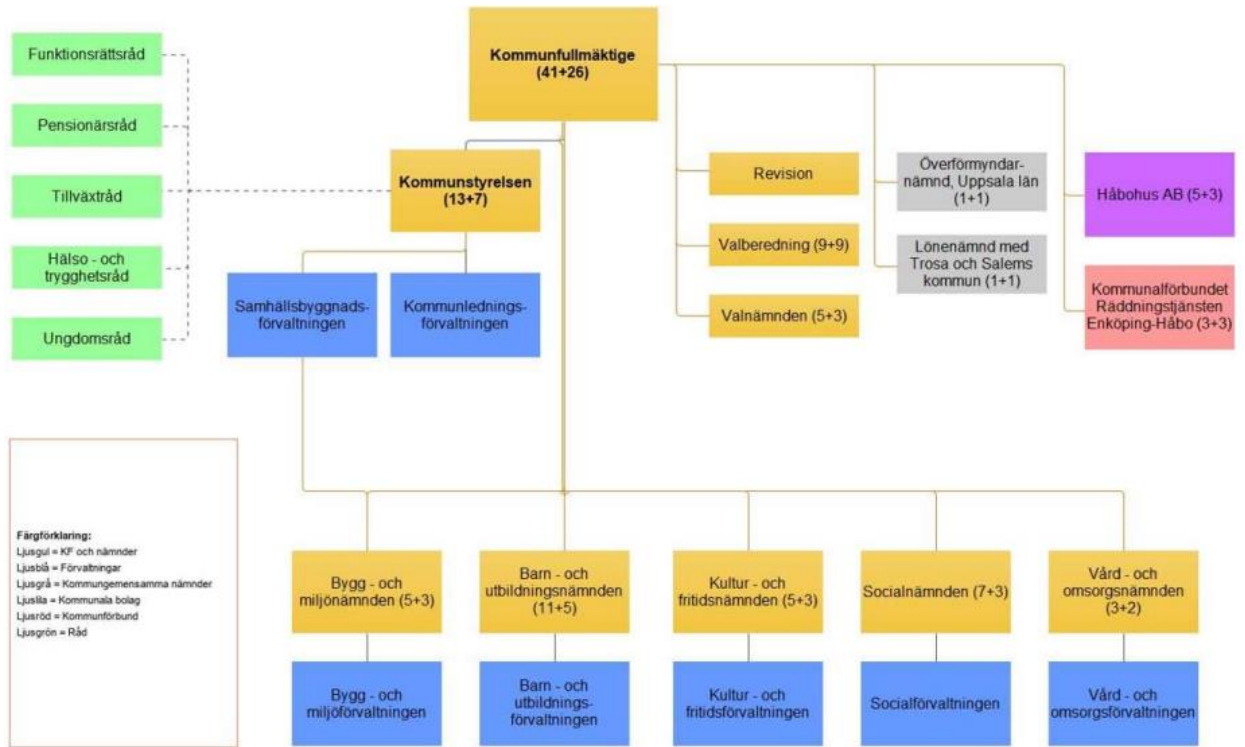
Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. Lag (2018:569).

En del generella krav på uppsikten och dess genomförande kan definieras med utgångspunkt från förarbeten och kommentarer till kommunallagen. För att på ett effektivt sätt kunna leda och samordna kommunens angelägenheter behöver kommunstyrelsen ha uppsikt över nämndernas och de kommunala bolagens genomförande av sina respektive uppdrag och styrelser/nämnders styrning och kontroll.

Av kommunallagen 6 kap. 1 § framgår att kommunstyrelsen har i uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Här ingår att ha uppsikt över nämndernas och de kommunala bolagens genomförande av sina respektive uppdrag och av styrelser och nämnders styrning och kontroll. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Av kommunallagen eller förarbetena framgår inte några ytterligare anvisningar kring uppsiktsplikten och hur den ska eller bör utformas. Det är upp till respektive kommun att utforma arbetet och innehållet för att kunna fullgöra lagkraven. Det är dock viktigt att framhålla att den personunion som är vanligt förekommande mellan ledamöter i kommunstyrelsen och exempelvis bolagsstyrelser och förbund, inte fråntar kommunstyrelsens ansvar och skyldighet som helhet att utöva uppsikt över styrelse och nämnder.

5.3 Bilaga 3: Organisation

Figur 1. Organisationskarta över Håbo kommun.